

**การศึกษาความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษา
ในรายวิชาการแปลภาษาจีน กรณีศึกษา: นักศึกษาสาขาภาษาจีน
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา**

ปนัดดา เลาะห์โชติ, โพลิน มุนินทร์วัฒน์

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

อีเมล : panatdalao@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการวิจัยครั้งนี้ศึกษาเรื่องความต้องการจำเป็นและความคาดหวังต่อการเรียนการสอนรายวิชาการแปลภาษาจีน และความเข้าใจของผู้เรียนที่มีต่อกระบวนการแปลและสมรรถนะการแปล โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามของนักศึกษา การวิเคราะห์ข้อมูลมาใช้เปรียบเทียบจุดประสงค์ของผู้เรียน ความต้องการจำเป็น และความเข้าใจในจุดประสงค์และเนื้อหาของรายวิชาการแปลของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความต้องการของผู้เรียนเกี่ยวกับเนื้อหาและวิธีการสอนและสำรวจความเข้าใจของนักศึกษาต่อกระบวนการในการแปล และสมรรถนะในการแปล ซึ่งผลในการศึกษาครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการเลือกเนื้อหาและการปรับวิธีการสอนที่ระบุในรายวิชา โดยผลของการศึกษาพบว่า ความต้องการจำเป็นของผู้เรียนแตกต่างจากข้อสันนิษฐานของผู้สอน ด้วยเหตุนี้การปรับแต่งหลักสูตรตามผลสำรวจความต้องการจำเป็นที่แท้จริงของผู้เรียนจึงเป็นขั้นตอนที่สำคัญในการออกแบบหลักสูตร

คำสำคัญ : การแปล, การสอนภาษาจีน, ภาษาจีน

A Study on the Need of the Undergraduate Students' Learning and Teaching Management on Chinese Translation Course: A Case Study of Chinese-Major Undergraduate Students, Ban Somdej Chaopraya Rajabhat University

Panatda Laohachot, Pailin Munintorwat

Faculty of Humanity and Social Sciences, Bansomdejchaopara Rajabhat University

Email : panatdalao@gmail.com

Abstract :

This paper studies on a needs analysis and expectations of Thai students of Chinese translation course at Rajabhat Bansomdej Chaopraya university. The purposes of the study was to explore the students' needs regarding course content and translation teaching ,to survey their perceptions about the translation process and translation competence. The results of the study are hoped to be of assistance to the teacher of the course in selecting and adapting the course content, material and teaching approaches to the immediate needs of the students. Data was collected through questionnaires with the students. Document analysis was also used to compare the students' expressed goals, needs, and perceptions with the aims and contents of the course as stated in the course syllabus .The results show that undergraduate students' needs and perceptions-regarding translation in general and one particular course-are different from the teachers' assumptions and and the aims of the course as expressed in the syllabus. Therefore, exploring undergraduate students' actual needs and tailoring the course to these needs is a crucial step in syllabus design.

Keyword: Translation, Teaching Chinese, Chinese Language

1. ที่มาและความสำคัญของปัญหา

วิชาการแปลเป็นศาสตร์แขนงหนึ่งที่คุณสอนต้องประยุกต์นำทฤษฎีการแปลมาใช้ในการออกแบบการเรียนการสอนโดยเน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้ฝึกลงมือปฏิบัติ ในการนำประสบการณ์รวมทั้งปัญหาที่พบจากการเรียนการสอนในชั้นเรียนมาทำการวิจัยเพื่อหาแนวทางแก้ไขปรับปรุงและออกแบบการเรียนการสอน ผู้สอนควรจะต้องคำนึงถึงปัจจัยต่างๆที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งโดยทั่วไปการพัฒนาหลักสูตรนั้นจะต้องคำนึงถึงตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ เนื่องจากผู้เรียนแต่ละคนมีความคาดหวังและความต้องการที่แตกต่างกัน เช่น เป้าหมาย ความสนใจ แรงจูงใจ ระดับความรู้ และควรคำนึงถึงปัจจัยภายนอกอื่น ๆ ที่มีผลกระทบต่อตัวผู้เรียน เช่น ระบบการศึกษา ความต้องการของตลาดแรงงาน เป็นต้น การวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียนเป็นอีกหนึ่งวิธีที่สำคัญในการพัฒนาการเรียนการสอน ทำให้ผู้สอนเข้าใจลักษณะเฉพาะและความต้องการของผู้เรียนซึ่งและนำไปสู่การออกแบบกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการเติบโตอย่างต่อเนื่องของเศรษฐกิจการค้าระหว่างไทยและจีน ในปัจจุบันนี้ ตลาดแรงงานมีความต้องการผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการแปลภาษาจีนในหลายสาขา หลักสูตรการแปลในระดับปริญญาตรีจึงควรจะมีการจัดการเรียนรู้อให้ผู้เรียนได้ฝึกแปลบทความที่พบได้บ่อยในชีวิตประจำวัน ซึ่งจะเป็นการพัฒนาสมรรถนะด้านภาษาและความรู้พื้นฐานซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพในอนาคตของผู้เรียน ปัจจุบันงานวิจัยทางด้านการแปลส่วนใหญ่มุ่งเน้นไปที่การพัฒนาทักษะสำหรับนักแปลมืออาชีพ ส่วนการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับความสำคัญของการแปลในระดับพื้นฐานยังมีจำนวนน้อยมาก เช่นงานของ González Davies,(2004) และ Malmkjær (2004) การศึกษาบทบาทของการแปลต่อการพัฒนาสมรรถนะภาษาต่างประเทศ เช่น Duff (1989), Keith & Mason (1987), Widdowson (1978)

การพัฒนาความสามารถของนักศึกษาให้มีความสามารถทางด้านการแปลนั้นเป็นอีกด้านหนึ่งที่ต้องเร่งพัฒนา จากการศึกษาของนักวิจัยหลายท่านพบว่าการศึกษาการฝึกอบรมการแปลนั้นมีหลายระดับ และแตกต่างกันไปตามวัตถุประสงค์ Bernadini (2004) ได้แยกแยะความแตกต่างระหว่างการฝึกอบรมักแปลอาชีพและการสอนการแปลโดยกล่าวว่าการสอนการแปล(โดยเฉพาะในระดับปริญญาตรี) ควรจะมุ่งเน้นการสร้างความรู้ความเข้าใจและการแก้ไขปัญหา Melis & Albir (2001) กล่าวว่าการศึกษาการแปลในช่วงระดับที่ต่างกันควรกำหนดนิยามในการแปลที่ชัดเจนและทราบถึงกระบวนการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาสมรรถนะในการแปล เนื่องจากจะเป็นแนวทางในการตั้งวัตถุประสงค์การเรียนรู้ของรายวิชา

ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการแปลต่างมีความเห็นตรงกันว่าสมรรถนะด้านการแปลไม่ได้พัฒนาควบคู่ไปกับความสามารถทางด้านภาษาโดยอัตโนมัติ หากแต่มีองค์ประกอบอื่น ๆ ที่ซับซ้อนและจำเป็นอีกหลายด้าน ซึ่งสมรรถนะที่สำคัญและควรจะต้องเร่งพัฒนาในลำดับต้นๆ คือ สมรรถนะทางด้านภาษากว่าสามทศวรรษที่ผ่านมางานวิจัยที่นำเสนอโมเดลเกี่ยวกับสมรรถนะทางการแปลเกิดขึ้นจำนวนมาก โดยมีจุดประสงค์ที่จะอธิบายถึงองค์ประกอบที่จำเป็นและเกี่ยวข้องกับสมรรถนะด้านการแปล ซึ่งโมเดล

ซึ่งเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย คือ โมเดลของกลุ่มวิจัย PACTE ซึ่งเกิดขึ้นในปี 2000 และเป็นโมเดลที่มุ่งเน้นในด้านการแปลเพื่อการสื่อสาร

Beeby Lonsdale (1996) กล่าวว่าถึงแม้นักศึกษาในระดับปริญญาตรีจะมีข้อจำกัดด้านสมรรถนะภาษา และความรู้ทั่วไป แต่โปรแกรมการแปลสามารถส่งเสริมและช่วยลดอุปสรรคดังกล่าวได้ การแปลในชั้นเรียนไม่เพียงแต่สามารถพัฒนาสมรรถนะทางการแปลแต่ยังสามารถพัฒนาทักษะในด้านอื่นๆด้วย เช่น ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น และเนื่องจากสมรรถนะด้านภาษาจีนของผู้เรียนในระดับปริญญาตรียังมีข้อจำกัด ในการเลือกเนื้อหาสำหรับการฝึกแปลผู้สอนควรจะต้องคำนึงถึงระดับความยากของตัวบทแปลให้มากที่สุด Nord (2005b) ซึ่งในการกำหนดระดับความยากของตัวบทแปล ผู้สอนควรคำนึงถึงปัจจัยต่างๆเช่น ระดับความรู้ สมรรถนะของผู้เรียน หน้าที่ของบทแปลและสภาพแวดล้อมในการทำงาน นอกจากนี้ผู้สอนควรฝึกให้นักศึกษารู้จักการวิเคราะห์เปรียบเทียบภาษาฉบับและตัวบทแปลเพราะจะทำให้ผู้เรียนตระหนักถึงความแตกต่างทางวัฒนธรรมในการสื่อสารของภาษาแม่และภาษาต่างประเทศ ผู้เรียนควรใช้ความรู้ภาษาแม่ในกิจกรรมการแปลอย่างต่อเนื่อง เพราะการพัฒนาสมรรถนะของภาษาแม่มีความจำเป็นอย่างมากต่อการเรียนวิชาแปล ดังที่ Bergen (2009) เน้นย้ำว่าผู้ที่เรียนการแปลในระยะเริ่มต้นควรพัฒนาทักษะภาษาแม่และภาษาต่างประเทศอยู่เสมอ

แต่เนื่องด้วยผู้เรียนต่างมีความต้องการในการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ด้วยเหตุนี้การออกแบบโครงสร้างรายวิชาจึงจำเป็นต้องคำนึงถึงลักษณะ ความต้องการ และความคาดหวังของผู้เรียนส่วนใหญ่ การวิเคราะห์ความต้องการจะทำให้ผู้สอนตัดสินใจได้ว่าในหลักสูตรควรจะมีเนื้อหาไปทีสมรรถนะด้านใด และกระบวนการเรียนรู้ภาษาและการแปลส่งเสริมซึ่งกันและกัน

2.วัตถุประสงค์การวิจัย

- 2.1. เพื่อสำรวจความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนของผู้เรียนในรายวิชาการแปลภาษาจีน
- 2.2. เพื่อสำรวจความคาดหวังในการจัดการเรียนการสอนของผู้เรียนในรายวิชาการแปลภาษาจีน
- 2.3. เพื่อวิเคราะห์แนวทางการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาการแปลภาษาจีน

3.ประโยชน์ที่ได้รับ

- 3.1. เพื่อทราบความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนของผู้เรียนในรายวิชาการแปลภาษาจีน
- 3.2. เพื่อทราบความคาดหวังในการจัดการเรียนการสอนของผู้เรียนในรายวิชาการแปลภาษาจีน
- 3.3. เพื่อทราบแนวทางการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาการแปลภาษาจีน

4.ขอบเขตการวิจัย

4.1 ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาศาษาภาษาจีน ชั้นปีที่ 2 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ที่จะลงทะเบียนเรียนในรายวิชาการแปล 1 ภาคการศึกษา 1/2561 จำนวน 31 คนและอาจารย์ผู้สอนในรายวิชาการแปลภาษาจีน

4.2 ขอบเขตด้านระยะเวลา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ศึกษาในช่วงระหว่างมีนาคมถึงถึงพฤษภาคม 2561

5. ระเบียบวิธีวิจัย

5.1 แหล่งข้อมูล

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ได้แก่นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ที่จะลงทะเบียนเรียนในรายวิชาการแปล 1 ภาคการศึกษา 1/2561 จำนวน 25 คน ได้มาโดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling)

5.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ชุด ได้แก่

5.2.1. แบบสอบถามเพื่อสำรวจความต้องการในการจัดการเรียนการสอนของผู้เรียนในรายวิชา

การแปลภาษาจีนซึ่งมีเนื้อหาแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียนและการประเมินทักษะภาษาจีนของผู้เรียน

ตอนที่ 2 ความต้องการและอุปสรรคในการเรียนการสอนของผู้เรียนซึ่งประกอบด้วย

1. อุปสรรคที่พบในการแปลภาษาจีน

2. ความต้องการในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาการแปลภาษาจีน

5.2.2. แนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนในรายวิชาการแปลภาษาจีนของสาขาภาษาจีน มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โดยแนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์เกี่ยวข้องการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการแปลภาษาจีน แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาสมรรถภาพการแปลภาษาจีนให้แก่ผู้เรียน

5.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

5.3.1 ผู้วิจัยให้นักศึกษากลุ่มตัวอย่างจำนวน 31 คนทำแบบสอบถามเพื่อสำรวจความต้องการในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาการแปลภาษาจีน

5.3.2 ผู้วิจัยได้ประสานงานอาจารย์ผู้รับผิดชอบการสอนรายวิชาการแปลของสาขาวิชาภาษาจีนเพื่อนัดหมายการสัมภาษณ์โดยทั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้เคยสอนรายวิชาการแปลทั้งหมด 2 ท่านจาก 4 ท่าน คิดเป็นร้อยละ 50

5.4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลของงานวิจัยจะวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามผู้เรียนโดยจะใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลแสดงผลตามคำร้อยละส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลจากบทสัมภาษณ์ผู้สอนจะอาศัยแนวคิดการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Needs Analysis: NA) ซึ่งแนวคิดนี้มักนำมาใช้ในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ โดยปกติจะทำการศึกษาศถานการณ์ 2 สถานการณ์อันได้แก่ 1. สถานการณ์ปัจจุบัน (present situation) คือการแสวงหาสมรรถนะการใช้ภาษาของผู้เรียนในระดับเริ่มต้น (starting level) เป็นสิ่งที่ผู้เรียนยังขาดแคลนซึ่งมักจะแสดงออกทางปัญหาในการใช้ภาษาและ 2. สถานการณ์เป้าหมาย (target situation) คือการแสวงหาสมรรถนะการใช้ภาษาของผู้เรียนในระดับเป้าหมาย (target level) ที่ครอบคลุมสิ่งที่ขาดแคลน (leaks) ความจำเป็น (needs) และความต้องการ (wants) ในการใช้ภาษารวมถึงลักษณะวิธีการเรียนรู้เพื่อให้การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาเป็นไปอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์การใช้งานจริง

6. สรุปผลการวิจัย

จากการสำรวจความต้องการในการจัดการเรียนการสอนของผู้เรียนในรายวิชาการแปลภาษาจีนและวิเคราะห์แนวทางการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาการแปลภาษาจีน ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยการให้นักศึกษาทำแบบสอบถามและสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนในรายวิชาการแปลภาษาจีนซึ่งในการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ตอน คือ 1) ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่างและการประเมินทักษะภาษาจีนของผู้เรียน 2) ความต้องการและอุปสรรคในการเรียนการสอนของผู้เรียน (2.1) อุปสรรคที่พบในการแปลภาษาจีนผลการวิจัยในส่วนนี้จะกล่าวถึงความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการใช้ภาษาจีนในทักษะด้านต่าง ๆ ในประเด็นเรื่องปัญหาและความจำเป็น (2.2) ความต้องการในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาการแปลภาษาจีน 3) แนวทางการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาการแปลภาษาจีน

6.1 ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่างสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียน ได้แก่ ช่วงอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม

อายุของผู้เรียน	จำนวน	ร้อยละ
19 ปี	2	6.5
20 ปี	21	20
21 ปี	6	19.4
22 ปี	1	3.2
23 ปี	0	0
24 ปี	0	0
25 ปี	1	3.2
รวม	31	100

จำนวนของผู้เข้าทำแบบสอบถามมีทั้งหมด 31 คน ส่วนที่หนึ่งของแบบสอบถามเป็นข้อมูลเบื้องต้นของผู้เรียน โดยผู้เรียนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง 80.6% เป็นเพศชาย 19.4% มีอายุโดยเฉลี่ย 20 ปี

ตารางที่ 2 ผลการประเมินทักษะภาษาจีนของผู้เรียนโดยภาพรวม

ความสามารถด้านทักษะภาษาจีนของผู้เรียนโดยภาพรวม	จำนวน	ร้อยละ
ดีมาก	0	0
ดี	1	3.2
ปานกลาง	14	45.2
ค่อนข้างอ่อน	14	45.2
อ่อน	2	6.5
รวม	31	100

จากการประเมินตนเองเกี่ยวกับทักษะด้านภาษาของผู้เรียน ผู้เรียนส่วนใหญ่ประเมินทักษะภาษาจีนของตนอยู่ในระดับกลาง(จำนวน 14 คน คิดเป็น 45.2%) และค่อนข้างอ่อน (จำนวน 14 คน คิดเป็น 45.2%) เป็นจำนวนเท่ากัน

6.2 ความต้องการและอุปสรรคในการเรียนการสอนของผู้เรียน

6.2.1 อุปสรรคที่พบในการแปลภาษาจีน

ตารางที่ 3 กลุ่มตัวอย่างต่างมีความเห็นตรงกันว่าการแปลเป็นทักษะที่มีระดับความยากมากที่สุด

ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความยากของการแปล	จำนวน	ร้อยละ
ยากมาก	16	51.6
ค่อนข้างยาก	10	32.3
ปานกลาง	5	16.1
ค่อนข้างง่าย	0	0
ง่าย	0	0
รวม	31	100

จากการให้ผู้เรียนประเมินความยากของการแปล พบว่ามีผู้เรียน ประเมินความยากของการแปลในระดับ 5 หรือยากมาก (จำนวน 16 คน คิดเป็น 51.6%) รองลงมาคือค่อนข้างยาก (จำนวน 10 คน คิดเป็น 32.3%) และอันดับสามคือปานกลาง (จำนวน 5 คน คิดเป็น 16.1%) จากผลสำรวจสามารถสรุปได้ว่าผู้เรียนส่วนใหญ่มีความเห็นตรงกันว่าทักษะการแปลเป็นทักษะที่ค่อนข้างยากและต้องใช้ความสามารถหลายด้านประกอบกันและต้องใช้ระยะเวลาในการฝึกฝนค่อนข้างมากอีกทักษะหนึ่ง

ตารางที่ 4 กลุ่มตัวอย่างต่างเห็นว่าการแปลคำและการถ่ายทอดความหมายเป็นปัญหามากที่สุดในการแปล

จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 31 คนพบว่าสิ่งที่ผู้เรียนคิดว่าเป็นปัญหามากที่สุดในการแปลคือการแปลคำและการถ่ายทอดความหมาย (จำนวน 25 คน คิดเป็น 80.6%) รองลงมาคือการรักษารูปแบบโครงสร้างภาษาต้นฉบับ (มีจำนวน 20 คน คิดเป็น 64.5%) ความรู้ทางวัฒนธรรมและศาสตร์เฉพาะทาง (มีจำนวน 19 คน คิดเป็น 61.3%) โครงสร้างประโยคที่แตกต่าง (จำนวน 16 คน คิดเป็น 51.6%)

การเรียงลำดับคำ (มีจำนวน 17 คน คิดเป็น 54.8 %) และการรักษาอรรถรสของต้นฉบับ (จำนวน 17 คน คิดเป็น 54.8%)

ปัญหาที่พบในการแปลภาษาจีน	จำนวน	ร้อยละ
การแปลคำและการถ่ายทอดความหมาย	25	80.6
การรักษารูปแบบโครงสร้างภาษาต้นฉบับ	20	64.5
ความรู้ทางวัฒนธรรมและศาสตร์เฉพาะทาง	19	61.3
โครงสร้างประโยคที่แตกต่าง	16	51.6
การเรียงลำดับคำ	17	54.8
การรักษาอรรถรสของต้นฉบับ	17	54.8

6.2.1 ความต้องการในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาการแปลภาษาจีน

ตารางที่ 5 ความต้องการด้านเนื้อหาบทเรียนของรายวิชาการแปลภาษาจีน

เนื้อหาที่ผู้เรียนสนใจ	จำนวน	ร้อยละ
สิ่งแวดล้อม	14	45.2
การศึกษา	24	77.4
กีฬา	6	19.4
เศรษฐกิจ	14	45.2
การเงินและภาษี	11	35.5
วัฒนธรรม	25	80.6
การเกษตรและความปลอดภัยด้านอาหาร	11	35.5
สุขภาพ	13	41.9
การจ้างงาน	14	45.2
ปัญหาในสังคม	9	29
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	8	25.8
พลังงาน	5	16.1
การคมนาคมและการท่องเที่ยว	27	87.1
การต่างประเทศ	23	74.2

เนื้อหาการแปลที่กลุ่มตัวอย่างทั้ง 31 คนให้ความสนใจมากที่สุดคือ ด้านการคมนาคมและการท่องเที่ยว (มีจำนวน 27คน คิดเป็น 87.1%) รองลงมาคือ วัฒนธรรม (มีจำนวน 25 คน คิดเป็น 80.6%) การศึกษา (มีจำนวน 24 คน คิดเป็น 77.4%) การต่างประเทศ (มีจำนวน 23 คน คิดเป็น 74.2%) เศรษฐกิจ (มีจำนวน 14 คน คิดเป็น 45.2%) การจ้างงาน (มีจำนวน 14 คน คิดเป็น 45.2%) สิ่งแวดล้อม (มีจำนวน 14 คน คิดเป็น 45.2%) สุขภาพ (มีจำนวน 13 คน คิดเป็น 41.9%) การเงินและภาษี (มีจำนวน 11 คน คิดเป็น 35.5%) การเกษตรและความปลอดภัยด้านอาหาร (มีจำนวน 11 คน คิดเป็น 35.5%) ปัญหาในสังคม (มีจำนวน 9 คน คิดเป็น 29%) วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (มี

จำนวน 8 คน คิดเป็น 25.8 %) กีฬา (มีจำนวน 6 คน คิดเป็น 19.4 %) และพลังงาน (มีจำนวน 5 คน คิดเป็น 16.1 %)

ตารางที่ 6 ความต้องการด้านประเภทของบทแปล

ประเภทของบทแปลที่ผู้เรียนสนใจ	จำนวน	ร้อยละ
ข่าว	22	71
กฎหมาย	13	41.9
เอกสารในองค์กร	15	48.4
สุนทรพจน์ที่เป็นทางการ	12	38.7
จดหมายที่เป็นทางการ	15	48.4
ประกาศรับสมัครงาน	20	64.5
ประเภทของบทแปลที่ผู้เรียนสนใจ	จำนวน	ร้อยละ
ประวัติส่วนบุคคล	20	64.5
สื่อโฆษณา	23	74.2

จากผลสำรวจพบว่าประเภทของบทความที่ผู้เรียนมีความสนใจและคิดว่าเป็นประโยชน์มากที่สุดคือ สื่อสิ่งโฆษณา (มีจำนวน 23 คน คิดเป็น 74.2 %) ข่าว (มีจำนวน 22 คน คิดเป็น 71%) ประกาศรับสมัครงาน (มีจำนวน 20 คน คิดเป็น 64.5 %) ประวัติส่วนบุคคล (มีจำนวน 20 คน คิดเป็น 64.5 %) เอกสารในองค์กร (มีจำนวน 15 คน คิดเป็น 48.4 %) จดหมายทางการ (มีจำนวน 15 คน คิดเป็น 48.4 %) เอกสารเกี่ยวกับกฎหมาย (มีจำนวน 13 คน คิดเป็น 41.9 %)

ตารางที่ 7 ความต้องการของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอน

ประเภทของกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้เรียนสนใจ	จำนวน	ร้อยละ
การนำเสนอหน้าชั้นเรียน	7	22.6
การฝึกตีความ	26	83.9
การพัฒนาการใช้คำศัพท์เฉพาะทาง	20	64.5
การทำแบบฝึกหัดเกี่ยวกับโครงสร้างไวยากรณ์	17	54.8
การอภิปรายขั้นตอนการแปลในชั้นเรียน	10	32.3
การทำโครงงานนอกชั้นเรียน	7	22.6
การทำงานกลุ่มในชั้นเรียน	13	41.9
การประเมินงานแปลของเพื่อนนักศึกษา	3	9.7
การเตรียมอภิปรายก่อนเข้าเรียน	5	16.1
การฝึกแปลในชั้นเรียน	23	74.2

จากผลการสำรวจแบบสอบถามพบว่ากิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้เรียนสนใจมากที่สุดในสามลำดับแรกคือ การฝึกตีความ (มีจำนวน 26 คน คิดเป็น 83.9%) การฝึกแปลในชั้นเรียน (มีจำนวน 23 คน คิดเป็น 74.2%) การพัฒนาการใช้คำศัพท์เฉพาะทาง (มีจำนวน 20 คน คิดเป็น 64.5 %) รองลงมาคือ การทำแบบฝึกหัดเกี่ยวกับโครงสร้างไวยากรณ์ (มีจำนวน 17 คน คิดเป็น 54.8 %) การทำงานกลุ่ม

ในชั้นเรียน (มีจำนวน 13 คน คิดเป็น 41.91%) การอภิปรายขั้นตอนในการแปลในชั้นเรียน (มีจำนวน 10 คน คิดเป็น 32.3 %) การนำเสนอหน้าชั้นเรียนและการทำโครงงานนอกชั้นเรียนมีจำนวนเท่ากัน (มีจำนวน 7 คน คิดเป็น 22.6 %) การเตรียมอภิปรายก่อนเข้าเรียน (มีจำนวน 5 คน คิดเป็น 16.1 %) การประเมินงานแปลของเพื่อน (มีจำนวน 3 คน คิดเป็น 9.7 %)

ตารางที่ 8 ความต้องการของกลุ่มตัวอย่างในเรื่องรูปแบบการประเมิน

ประเภทของการประเมินที่ผู้เรียนคิดว่าเป็นประโยชน์	จำนวน	ร้อยละ
การนำเสนอหน้าชั้นเรียน	12	38.7
การทดสอบคำศัพท์	9	29
การแปลงานที่มีขนาดสั้นหลายชิ้น	8	25.8
การแปลงานที่มีขนาดยาว 1 ชิ้น	2	6.5
รวม	31	100

จากผลการสำรวจรูปแบบการประเมินที่ผู้เรียนคิดว่าเป็นประโยชน์มีดังนี้ ผู้เรียนมีความเห็นสมควรแปลงานที่มีขนาดสั้นหลายชิ้นส่งในระหว่างภาคการศึกษามีจำนวนมากที่สุดคือ 12 คน คิดเป็น 38.7% การแปลงานที่มีขนาดยาว 1 ชิ้นส่งปลายภาคเรียน มีจำนวน 9 คน คิดเป็น 29 % การทดสอบคำศัพท์ มีจำนวน 8 คน คิดเป็น 25.8 % และการนำเสนอหน้าชั้นเรียน มีจำนวน 2 คน คิดเป็น 6.5 %

6.3 แนวทางการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาการแปลภาษาจีน

ผู้วิจัยได้การสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนจำนวน 2 ท่าน โดยแนวคำถามแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ความสามารถด้านภาษาและทักษะการแปลภาษาจีนของผู้เรียน และแนวทางการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาการแปลภาษาจีน

6.3.1 ความสามารถด้านภาษาและทักษะการแปลภาษาจีนของผู้เรียน

อาจารย์ผู้สอนได้ให้ข้อมูลว่าระดับความสามารถทางภาษาจีนของผู้เรียนส่วนใหญ่ยังต้องได้รับการพัฒนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะด้านการอ่านและการเขียน ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญในการแปลและปัญหามากที่สุดของผู้เรียนรายวิชาดังกล่าวไม่เพียงแต่เฉพาะปัญหาด้านภาษาต่างประเทศเท่านั้น จากการสังเกตพฤติกรรมและการสอบถามพบว่าผู้เรียนส่วนใหญ่ไม่ตระหนักถึงความสำคัญของภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาแม่มากเท่าที่ควร จากประสบการณ์ของผู้สอนพบว่าในการถ่ายทอดบทแปลเป็นภาษาไทยมักจะพบปัญหาทางด้านการสะกดคำผิด การใช้คำผิดความหมายและการยึดติดกับโครงสร้างของภาษาต้นฉบับมากเกินไป ซึ่งสาเหตุหนึ่งเกิดจากการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีทำให้ผู้เรียนใช้เวลาในการอ่านหนังสือน้อยลง โดยเฉพาะในปัจจุบันการเรียนการสอนส่วนใหญ่นิยมให้ผู้เรียนฝึกฝนการแปลจากภาษาจีนเป็นภาษาไทย ด้วยเหตุนี้ในการเรียนวิชาแปล ภาษาแม่จึงนับว่ามีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าภาษาต่างประเทศ จากการศึกษาของ Nikolov และ Csapó (2010) พบว่าทักษะการอ่านภาษาที่หนึ่งและภาษาที่สองนั้นมีความสัมพันธ์กันอย่างชัดเจนในการเรียนระยะพื้นฐาน ดังนั้นก่อนการเริ่มเรียนวิชาแปลผู้สอนควรจะต้องทำการทดสอบทักษะการเขียนและให้ความสำคัญในการพัฒนาสมรรถนะภาษาแม่ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้อาจารย์ผู้สอนยังได้ให้ข้อมูลเรื่อง การทำความเข้าใจตัวบท และความรู้พื้นฐานในเรื่องที่จะแปล ซึ่งทั้งสองปัจจัยนี้มีความเชื่อมโยงกันโดยผู้สอนให้ความเห็นว่าการใช้เวลาในการอ่านหัวข้อข่าวที่เป็นประเด็นสำคัญและเป็นหัวข้อที่น่าสนใจตามสถานการณ์โลกทั้งในภาษาจีนและภาษาไทยจะทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อเรื่องที่จะแปลได้ง่ายขึ้น

6.3.2 แนวทางการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาการแปลภาษาจีน

อาจารย์ผู้สอนให้ความเห็นถึงแนวทางการจัดการเรียนการสอนว่า ในลำดับแรกผู้เรียนควรทราบถึงทฤษฎีการแปลซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยให้ผู้เรียนตระหนักและเข้าใจถึงกรอบแนวคิดของการแปล และทำให้ผู้เรียนเป็นนักแปลที่รู้จักไตร่ตรองอย่างมีสติขณะทำการแปลมากขึ้น ซึ่งในโมเดลของ PACTE เรียกองค์ประกอบนี้ว่าความรู้เกี่ยวกับการแปล ซึ่งหมายถึงความรู้ที่เกิดจากความเข้าใจในกิจกรรมการแปลและการแปลเป็นอาชีพ ลำดับถัดมาคือ การฝึกปฏิบัติ ผู้สอนควรจัดหาโอกาสกระตุ้นให้ผู้เรียนได้เพิ่มพูนประสิทธิภาพของกลยุทธ์การแปล ซึ่งถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ควบคุมกระบวนการแปลทั้งหมดและเป็นตัวเชื่อมโยงองค์ประกอบการแปลด้านอื่น ๆ เช่น การฝึกฝนการแปล โครงสร้างไวยากรณ์และคำศัพท์ต่าง ๆ เป็นประจำ และว่าควรให้ผู้เรียนได้ฝึกการอภิปรายการแปลในชั้นเรียน ให้ผู้เรียนได้ฝึกแปลต้นฉบับที่มีความหลากหลาย จากการสำรวจความต้องการและการทบทวนการเรียนการสอนในวิชาการแปลนี้จะช่วยทำให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์มากที่สุด

7.อภิปรายผล

จากผลการศึกษาพบว่าผู้เรียนได้เห็นปัญหาและทักษะของตนในภาพรวมแสดงให้เห็นว่า นักศึกษาประเมินความรู้ในการใช้ภาษาจีนของตนว่ามีปัญหา ซึ่งผู้เรียนต่างประเมินทักษะด้านต่าง ๆ อยู่ในระดับอ่อนมากกว่าระดับดี ในด้านทักษะการแปล ผู้เรียนประเมินทักษะการแปลในระดับยากมากที่สุด แสดงถึงผู้เรียนตระหนักดีว่าทักษะการแปลเป็นทักษะที่ต้องใช้สมรรถนะหลายด้านนอกเหนือจากสมรรถนะทางด้านภาษา ซึ่งสอดคล้องกับการสังเกตการณ์พฤติกรรมการเรียนในชั้นเรียนและผลการเรียนรายวิชาการแปลของผู้สอน นอกจากนี้ผู้เรียนมีความเห็นว่าการแปลคำและการถ่ายทอดความหมายเป็นอุปสรรคมากที่สุดในการแปล ซึ่งสอดคล้องกับความคิดของผู้สอนที่ระบุว่า การแปลเป็นทักษะที่สัมพันธ์กับทักษะการอ่านและการเขียน หรือการตีความและการถ่ายทอดความหมาย ผู้สอนจึงควรเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะการใช้ภาษาไทยและภาษาจีนควบคู่กันไปในการสอนวิชาการแปล ส่วนใน ด้านการประเมินสมรรถนะของการแปล ผู้เรียนมีส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการส่งชิ้นงานขนาดสั้นๆตลอดภาคการศึกษาเป็นรูปแบบการประเมินที่เหมาะสมที่สุด และผู้เรียนส่วนใหญ่ไม่นิยมการประเมินด้วยการนำเสนอหน้าชั้นเรียน ซึ่งอาจเนื่องมาจากธรรมชาติของผู้เรียนชาวไทยที่มีความกังวลและขาดความมั่นใจในการแสดงความคิดเห็นและกลัวการถูกวิจารณ์จากผู้อื่น และด้านกิจกรรมการเรียนการสอนผู้เรียนมีความต้องการให้ผู้สอนแนะนำเทคนิคในการฝึกตีความในกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาการแปลมากที่สุด ซึ่งจากการสังเกตพบว่าปัญหาในการอ่านเพื่อทำความเข้าใจต้นฉบับพบรายวิชาการแปลจีน-ไทย เนื่องจากผู้เรียนยังขาดความชำนาญในการวิเคราะห์โครงสร้างระดับ

ประโยคภาษาจีน ซึ่งผู้สอนควรเน้นการฝึกแปลโครงสร้างภาษาจีนแบบต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนมีความชำนาญก่อนลงมือแปลต้นฉบับที่มีขนาดยาว

8. ข้อเสนอแนะ

ข้อจำกัดของการศึกษาในครั้งนี้คือ การสำรวจนี้จัดทำเฉพาะช่วงระยะก่อนเรียน ซึ่งในความเป็นจริงแล้วควรจะทำเนืองการอย่างต่อเนื่องจนกระทั่งจบการจัดการเรียนการสอนเสร็จสิ้น เพราะจะทำให้มองเห็นพัฒนาการความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ของตัวผู้เรียนได้ดีขึ้น เช่น ความเข้าใจในเรื่องการแปลสมรรถนะทางภาษาของผู้เรียน อย่างไรก็ตามการศึกษาในครั้งนี้ถือเป็นพื้นฐานสำหรับการทบทวนการปรับปรุงหลักสูตรและวิธีการสอนในรายวิชาการแปลในระดับอุดมศึกษาและเป็นการประเมินบทบาทของรายวิชาการแปลต่อการสอนภาษาจีนในอนาคต

บรรณานุกรม

- ปัญญา บริสุทธิ์. (2533). *ทฤษฎีและวิธีปฏิบัติในการแปล*. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.
- มณีรัตน์ สวัสดิวัฒน์ ณ อยู่ธยา. (2548). *การแปล: หลักการและการวิเคราะห์*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรรณภา วิมลเฉลา. (2531). *คู่มือสอนแปล*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิชาการ.กรม. (2540). *คู่มือการแปล*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- สัญญาวิ สายบัว. (2540). *หลักการแปล*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- Beeby Lonsdale (1996).*Teaching translation from Spanish to English : Worlds beyond words*.Ottawa:University of Ottawa Press.
- Bergen,D. (2009) .*The role of metacognition and cognitive conflict in the development of translation competence* .Across Language and Cultures, 10(2),231-250.
- Bernadini,S. (2004). *The theory behind the practice:Translator training or translator education* In K.Malmkjær (Ed.),*Translation in Undergraduate Degree*.
- Dudley-Evans, T.& St.John,M.J. (1998) p.121
- Duff. (1989). *Translation*.Oxford: Oxford University Press.
- González Davies,M. (2004). *Multiple voices in the translation classroom: Activities, tasks and projects*. Amsterdam/Philadelphia:John Benjamins.
- Kaufman,R. (1985). *Needs assessment,needs analysis,objectives, and evaluation*. *Performance+ Instruction*,24(6), 21-21.

- Keith,H. & Mason,I.(Eds.). (1987). *Translation in the modern language degree*.
London: Centre for Information on Language Teaching and Research.
- Malmkjær ,K.(2004). *Translation in undergraduate degree programmes*.
Amsterdam/Philadelphia.
- Melis,N.M. & Albir,A.H. (2001). *Assessment in translation studies: Research
eeds.Meta*, 46(2),272-287.
- Widdowson ,H.(1978).*Teaching language as communication*. Oxford : Oxford
University Press.